

Nr 57.

Af herr **Meurling**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande af plan till tvååriga folkskoleseminarier afsedda för vidare utbildning af småskollärarinnor.

En af de största olägenheterna, som folkskoleväsendet på landsbygden har att dragas med, är för närvarande bristen på tillräckligt antal lärarkrafter för de befintliga läraretjänsterna. Om en folkskola ligger aflägsset från järnväg eller större samhälle är det ytterst svårt att få sökande, då läraretjänsten blir ledig. Den kan då år efter år nödgas sakna ordinarie innehafvare. I allt flera skoldistrikt finnas en eller flera folkskolläraretjänster, som af denna orsak måste uppehållas af oexaminerade lärare. Tidningarna hafva förmält att åtskilliga församlingar ja till och med hela pastorat finnas, som icke hafva en enda examinerad folkskollärare eller folkskollärlarinna. Man har ock sett uppgifvas, att antalet af de lärare och lärarinnor, som utexaminerats under de sista åren från rikets seminarier, skall med omkring fyra hundra för hvart och ett af dessa år hafva understigit det antal, som erfordrats för befattningar, som under samma tid i följd af dödsfall, afgång eller nybildning förklarats lediga. För hvarje år är då att emotse en betänklig ökning af de folkskolläraretjänster, som af brist på sökande måste sakna ordinarie innehafvare.

Under tiden framtvinga med stor energi folkskoleinspektörerna nya folkskolor och mindre folkskolors förvandling till folkskolor, ofta mot församlingarnas vilja, emedan dessa inse, att de nyinrättade befattningarna i följd af lärarbristen komma att sakna kompetenta lärare, och att enda förändringen i många fall blir, att lärarinnan vid den mindre folkskolan får stanna kvar, men måste tillerkännas folkskollärelön.

Visserligen hafva nya seminarier äfvensom parallellklasser inrättats och några privata seminarier fått dimissionsrätt. Men äfven då elever från dessa läroanstalter komma att utgå, skola de icke räcka till för de tjänster, som sedan årligen blifvit lediga. Ännu mindre skola de räcka till för de många, som redan förut äro vakanta.

Däremot hafva vi rik tillgång på lärarinnor, utgångna från småskoleseminarier och många af dessa hafva visat sig synnerligen dugliga för småskolor och mindre folkskolor. Med något högre utbildning skulle de äfven blifva förträffliga lärarinnor i folkskolor på landsbygden. Om åt dessa kunde beredas tillfälle att genom en tvåårig seminariekurs vinna kompetens för ordinarie tjänst vid den egentliga folkskolan, så skulle tillgången på lärarkrafter snabbare ökas, och torde de så utbildade lärarinnorna lättare kunna vinnas för landsbygdens folkskolor, där de icke skulle undanträngas af högre meriterade medsökande. En sådan anordning kunde också bereda tillfälle till högre befordran för de dugligaste inom småskolläraryrket och utgöra för dem en eggelse till fortsatta studier och ökad intresse för kallet. Tydligt är också, att dessas utbildning skulle kosta staten mindre än deras, som genom fyraårig kurs vid statens seminarier utbilda sig för lärarkallet i folkskolan.

På grund af hvad här blifvit anfördt får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta underdånig skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета plan till tvååriga folkskoleseminarier, där från småskoleseminarier utexaminerade lärarinnor, som minst två år med goda vitsord tjänstgjort i småskola, mindre folkskola eller folkskola, äga att vinna inträde och efter godkänd afgangspröfning vinna behörighet att innehafva ordinarie tjänst i den egentliga folkskolan.

Stockholm den 25 januari 1911.

Ch. Mewrling.
